

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง ปัญหาการกำหนดให้เงินคืนแก่ผู้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ไม่ถูกรางวัลเพื่อเป็นเงินออม
เป็นค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติ
สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗^๑

กระทรวงการคลัง ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ กค ๐๘๐๓.๓/๑๕๕๗๓ ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า

๑. วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๘ คณะรัฐมนตรีโดยนายอนุทิน ชาญวีรกูล นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งนโยบายต่อรัฐสภาโดยมีสาระสำคัญของนโยบายในด้านเศรษฐกิจ “ข้อ ๓. เพิ่มโอกาสการออมของประชาชนรายย่อย ให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิซื้อพันธบัตรรัฐบาลโดยสะดวก เพื่อสร้างรายได้เพิ่มจากดอกเบี้ยที่เพิ่มขึ้น และพัฒนาผลิตภัณฑ์สลากเพื่อการออม โดยกันเงินจำนวนหนึ่งที่ผู้ซื้อสลากที่ไม่ถูกรางวัลให้มีเงินออมอันเกิดจากเงินที่กันไว้”

๒. วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๘ กระทรวงการคลังได้จัดการประชุมหารือแนวทางการดำเนินการโครงการสลากเพื่อการออม ซึ่งที่ประชุมได้พิจารณากรณีกระทรวงการคลังจะกำหนดนโยบายส่งเสริมด้านการออมให้แก่ประชาชนผู้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลตามนโยบายรัฐบาล โดยมีแนวคิดให้มีการคืนเงินเป็นเงินออมให้แก่ผู้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลแบบดิจิทัลที่ไม่ถูกรางวัล สำหรับเงินออมที่จะคืนให้ผู้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลดังกล่าวจะอยู่ในส่วนของค่าใช้จ่ายในการบริหารงานซึ่งรวมทั้งค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในอัตราไม่เกินกว่าร้อยละ ๑๗ ของเงินที่ได้รับจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในแต่ละงวดตามมาตรา ๒๒ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ ในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจร่วมกับสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงได้จัดทำรูปแบบการดำเนินโครงการสลากเพื่อการออม โดยกำหนดเงินคืนให้แก่ประชาชนผู้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่จ่ายให้แก่ผู้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery ๖: L๖) แบบดิจิทัล ในสัดส่วนร้อยละ ๒.๕ ของเงินที่ได้รับจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในแต่ละงวด และจ่ายออกไปยังธนาคารที่รับผิดชอบจัดการแยกกระเป๋าเงินสลากเพื่อการออมของผู้ซื้อสลากฯ L๖ ในทันทีที่ผลปรากฏว่าสลากใบนั้น ๆ ไม่ถูกรางวัล โดยผู้ซื้อสลากฯ L๖ จะยังไม่สามารถถอนเงินออกจากกระเป๋าเงินสลากเพื่อการออมจนกว่าจะถือครองจนครบเงื่อนไขที่กำหนด

๓. คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ในคราวประชุมครั้งที่ ๑๓/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ ได้พิจารณาประเด็นเรื่องทบทวนการกำหนดค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหลัก (Lottery ๖: L๖) แบบดิจิทัล โดยเห็นชอบให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนดให้เงินคืนแก่ผู้ซื้อสลากที่ไม่ถูกรางวัลเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานซึ่งรวมทั้งค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลด้วย ตามมาตรา ๒๒ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ และเสนอต่อ

^๑ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๓/๓๘๗ ลงวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๘ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ภายหลังจากที่มีผลการหารือเกี่ยวกับข้อกฎหมายกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และได้ข้อสรุปชัดเจนว่าสามารถดำเนินการได้ตามที่กฎหมายกำหนด

๔. กระทรวงการคลังได้พิจารณาประเด็นการดำเนินโครงการสลากเพื่อการออมของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลแล้วเห็นว่า เมื่อบทบัญญัติตามมาตรา ๒๒ (๑) และ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ ได้กำหนดสัดส่วนการจัดสรรเงินให้เป็นเงินรางวัลและรายได้แผ่นดินไว้อย่างชัดเจนในกฎหมาย ในขณะที่มาตรา ๒๒ (๓) ประกอบมาตรา ๒๕ และมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ บัญญัติให้สามารถกำหนดค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลได้เท่าที่จำเป็นตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลภายใต้การพิจารณาของคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังในอัตราไม่เกินร้อยละ ๑๗ ของเงินที่ได้รับจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในแต่ละงวด ประกอบกับได้รับทราบข้อเท็จจริงจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลว่า ที่ผ่านมากomiteกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล โดยความเห็นชอบของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้มีการกำหนดค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลตามมาตรา ๒๕ เช่น ค่าธรรมเนียมที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจ่ายให้แก่ธนาคารแทนประชาชนผู้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลตัวเลขสามหลัก ดังนั้น คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งมีหน้าที่พิจารณาตามวัตถุประสงค์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลในการกำหนดค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลตามมาตรา ๑๓ (๗/๒) แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ เมื่อได้มีการพิจารณากำหนดเงินคืนให้แก่ผู้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ไม่ถูกรางวัลเป็นค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายในการบริหารงานในการดำเนินโครงการตามนโยบายรัฐบาลแล้ว จึงสามารถนำเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเพื่อให้ความเห็นชอบตามนัยมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ ได้

อย่างไรก็ดี ยังคงมีประเด็นปัญหาในทางกฎหมายว่า หากมีการกำหนดให้เงินคืนแก่ผู้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ไม่ถูกรางวัลเพื่อเป็นเงินออมเป็นค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ แล้ว เงินดังกล่าวที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้รับไว้จากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลจะยังคงเป็นกรรมสิทธิ์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลต่อไปจนกว่าสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะจ่ายเงินดังกล่าวให้แก่ประชาชนผู้มีสิทธิจะถอนเงินออกจากกระเป๋เงินเมื่อครบตามเงื่อนไขที่กำหนด หรือเป็นเงินที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลสามารถตัดจ่ายออกจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้เมื่อผลปรากฏว่าสลากกินแบ่งรัฐบาลใบนั้น ๆ ไม่ถูกรางวัล ในกรณีนี้ กระทรวงการคลังจึงขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า เงินคืนดังกล่าวจะยังเป็นกรรมสิทธิ์ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือไม่ เพื่อกระทรวงการคลังและสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะได้นำเสนอโครงการต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ได้พิจารณาข้อหารือของกระทรวงการคลัง โดยมีผู้แทนกระทรวงการคลัง (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ) และผู้แทนสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้เคยมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ๗๙๐๕/๒๕๖๘ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอหารือในประเด็นข้อกฎหมายว่า คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลสามารถกำหนดให้เงินคืนแก่ผู้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ไม่ถูกรางวัลเพื่อเป็นเงินออม เป็นค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่ง

รัฐบาลตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้หรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โดยที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้หาหรือประเด็นปัญหานี้ไปยังกระทรวงการคลังซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการรักษาการตามกฎหมายแล้ว แต่กระทรวงการคลังมีความเห็นที่ยังไม่เป็นที่ยุติ สมควรที่กระทรวงการคลังจะพิจารณาประเด็นปัญหาดังกล่าวให้เป็นที่ยุติเสียก่อน ผู้แทนกระทรวงการคลังจึงขอรับประเด็นที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือกลับไปพิจารณาและสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลขอถอนข้อหาดังกล่าว ต่อมากระทรวงการคลังแจ้งว่าได้พิจารณาประเด็นปัญหาดังกล่าวแล้วเห็นว่า คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลสามารถกำหนดให้เงินคืนดังกล่าว เป็นค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ เนื่องจากมาตรา ๑๓ (๗/๒) และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ ให้อำนาจคณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลในการกำหนดค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล แต่ยังมีประเด็นปัญหาที่ยังไม่มีข้อยุติเกี่ยวกับกรรมสิทธิ์ของเงินคืนดังกล่าว กระทรวงการคลังจึงขอหารือมาในครั้งนี้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) พิจารณาข้อหารือของกระทรวงการคลังแล้วเห็นว่า ในเบื้องต้นจำเป็นต้องพิจารณาก่อนว่า คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลสามารถกำหนดให้เงินคืนแก่ผู้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ไม่ถูกรางวัลเพื่อเป็นเงินออมเป็นค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ ได้หรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๒) เห็นว่า สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย มีวัตถุประสงค์เพื่อออกสลากกินแบ่งรัฐบาล จัดการโรงพิมพ์อันเป็นอุปกรณ์ในการพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาล หรือพิมพ์สิ่งพิมพ์อื่นที่คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลให้ความเห็นชอบ และกระทำการอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นประโยชน์แก่การดำเนินงานของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล ทั้งนี้ ตามมาตรา ๕^๒ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ โดยเงินที่ได้รับจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในแต่ละงวดจะต้องดำเนินการจัดสรรตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๒^๓ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ กล่าวคือ ให้จัดสรรเป็นเงินรางวัลร้อยละหกสิบ เป็นรายได้แผ่นดินไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบสาม และเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานซึ่งรวมทั้งค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่เกินกว่าร้อยละสิบเจ็ด โดยเงินที่จัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของ

^๒มาตรา ๕ ให้จัดตั้งสำนักงานสลากกินแบ่งขึ้นเรียกว่า “สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล” มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) ออกสลากกินแบ่งรัฐบาล

(๒) จัดการโรงพิมพ์อันเป็นอุปกรณ์ในการพิมพ์สลากกินแบ่งรัฐบาล หรือพิมพ์สิ่งพิมพ์อื่นที่คณะกรรมการให้ความเห็นชอบ

(๓) กระทำการอื่นใดที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นประโยชน์แก่การดำเนินงานของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล

^๓มาตรา ๒๒ เงินที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้รับจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในแต่ละงวด ให้จัดสรร ดังนี้

(๑) ร้อยละหกสิบเป็นเงินรางวัล

(๒) ไม่น้อยกว่าร้อยละยี่สิบสามเป็นรายได้แผ่นดิน

(๓) ไม่เกินกว่าร้อยละสิบเจ็ดเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานซึ่งรวมทั้งค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลด้วย

สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลยังรวมไปถึงเงินที่ได้รับไว้นอกเหนือจากเงินที่ได้จากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๒^๔ และดอกเบี้ยที่เกิดจากเงินตามมาตรา ๒๒ (๓)^๕ ด้วย ซึ่งหากเงินค่าใช้จ่ายในการบริหารงานมีคงเหลือ ให้กันไว้เป็นเงินสำรองได้ไม่เกินร้อยละห้าสิบ ส่วนที่เหลือให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ทั้งนี้ ตามมาตรา ๒๗^๖ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า พระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ กำหนดควบคุมการจัดสรรเงินที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้รับไว้อย่างชัดเจนและเคร่งครัดเพื่อใช้จ่ายเป็นเงินรางวัลและค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งรวมทั้งค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลด้วย เงินที่ได้รับนอกเหนือจากที่กฎหมายกำหนดไว้ สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจะต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินทั้งหมด จึงเห็นได้ว่า สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเป็นหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์หลักในการออกสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อหาเงินนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ดังนั้น การดำเนินการต่าง ๆ ของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงต้องอยู่ภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลดังกล่าวเท่านั้น

สำหรับการกำหนดค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลนั้น มาตรา ๒๒^๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ กำหนดให้เงินที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้รับจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในแต่ละงวด ให้จัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงานซึ่งรวมทั้งค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่เกินกว่าร้อยละสิบเจ็ด และมาตรา ๒๕^๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว กำหนดให้ค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายในการบริหารงานตามมาตรา ๒๒ (๓) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี ซึ่งค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลที่คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลจะกำหนดได้ต้องเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นเนื่องจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือเกี่ยวข้องกับการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่แทนสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลในขั้นตอนการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาล เช่น ส่วนลดสำหรับตัวแทนจำหน่าย ส่วนลดสำหรับตัวแทนจำหน่ายรายย่อย ส่วนลดสำหรับตัวแทนจำหน่ายรายย่อยประเภทบุคคลทั่วไปและคนพิการ และสมาชิกจำหน่าย

^๔มาตรา ๒๓ เงินที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้รับไว้นอกจากเงินที่ได้รับตามมาตรา ๒๒ ให้สมทบเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน

^๕มาตรา ๒๔ ดอกผลที่เกิดจากเงินตามมาตรา ๒๒ (๑) และ (๒)ให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน ส่วนดอกผลที่เกิดจากเงินตามมาตรา ๒๒ (๓) ให้สมทบเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน

^๖มาตรา ๒๗ ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานตามมาตรา ๒๒ (๓) มาตรา ๒๓ และมาตรา ๒๔ ในปีหนึ่ง ๆ หากมีเหลือ ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลกันไว้เป็นเงินสำรองได้ไม่เกินร้อยละห้าสิบ ส่วนที่เหลือให้นำส่งเป็นรายได้แผ่นดิน

เมื่อใดที่รัฐมนตรีเห็นว่าเงินที่กันไว้เป็นเงินสำรองตามวรรคหนึ่งมีจำนวนสูงเกินสมควรหรือเกินความจำเป็น รัฐมนตรีโดยลำพังหรือโดยคำแนะนำของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ลดจำนวนเงินสำรองนั้นลงให้คงเหลือเท่าที่รัฐมนตรีเห็นสมควร ในกรณีดังว่านี้ ให้สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลนำส่งเงินที่สูงไปกว่าจำนวนที่รัฐมนตรีกำหนดเป็นรายได้แผ่นดิน

^๗โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓, ข้างต้น

^๘มาตรา ๒๕ ค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของค่าใช้จ่ายในการบริหารงานตามมาตรา ๒๒ (๓) ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดด้วยความเห็นชอบของรัฐมนตรี

ของสมาคม องค์กร มูลนิธิ นิติบุคคล และหน่วยงาน ซึ่งรวมถึงค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ และการควบคุมตรวจสอบการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย และเกิดความเป็นธรรม ทั้งนี้ ภายในขอบเขตแห่งวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล แต่การคืนเงินให้แก่ผู้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ไม่ถูกรางวัลเพื่อเป็นเงินออมนั้น มีลักษณะเป็นค่าใช้จ่าย หลังจากการจำหน่ายสลากกินแบ่งรัฐบาลไปแล้ว และยังเป็นการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ในการจัดตั้งสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลเพื่อหาเงินนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ประกอบกับเมื่อพิจารณาสัดส่วนเงินออมที่ประชาชนผู้ซื้อสลากที่ไม่ถูกรางวัลจะได้รับคืนในแต่ละงวดนั้น เป็นจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับเงินที่ประชาชนใช้จ่ายในการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล จึงอาจมีผลให้ มาตรการนี้เป็นมาตรการที่กระตุ้นหรือส่งเสริมให้ประชาชนใช้จ่ายเงินเพื่อซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลมากกว่า ส่งเสริมการออมให้แก่ประชาชน ด้วยเหตุนี้ คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลจึงไม่สามารถกำหนดให้ เงินคืนแก่ผู้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ไม่ถูกรางวัลเพื่อเป็นเงินออมเป็นค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลาก กินแบ่งรัฐบาลตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ ได้

เมื่อได้วินิจฉัยแล้วว่า คณะกรรมการสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่สามารถกำหนดให้เงินคืน แก่ผู้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ไม่ถูกรางวัลเพื่อเป็นเงินออม เป็นค่าใช้จ่ายในการจำหน่ายสลากกินแบ่ง รัฐบาลตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลฯ ได้ กรณีจึงไม่ต้องพิจารณา วินิจฉัยประเด็นปัญหาที่กระทรวงการคลังขอหาหรือมาที่ว่า เงินคืนดังกล่าวเป็นของสำนักงานสลากกินแบ่ง รัฐบาลจนกว่าจะจ่ายคืนให้แก่ประชาชนผู้ซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลที่ไม่ถูกรางวัลตามเงื่อนไข หรือเป็นเงิน ที่สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลสามารถตัดจ่ายออกจากระบบบัญชีของสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลได้ เมื่อสลากกินแบ่งรัฐบาลไม่ถูกรางวัล

(นายปรกรณ์ นิลประพันธ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

วันวาคม ๒๕๖๘